РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

04.07.2019 № 18-1967

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України

Парубію А. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

На засіданні Рахункової палати 06.06.2019 розглянуто та затверджено Звіт про результати аудиту ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах і за підсумками обговорення прийнято рішення (додаються).

На виконання вимог частини першої статті 37 Закону України "Про Рахункову палату" інформуємо.

Державним агентством автомобільних доріг України (як головним розпорядником коштів бюджетної програми за КПКВК 3131090) (далі – Укравтодор), **обласними і Київською міською державними адміністраціями** (як відповідальними виконавцями зазначеної бюджетної програми) **у 2018 році не забезпечено належного управління коштами субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах** (далі – субвенція). **Як наслідок, при використанні 10826,5 млн грн, або 94 відс. бюджетних призначень, планові показники з ремонту автодоріг загального користування місцевого значення виконано лише на 63 відс., мостів – 45 відс., вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах – 30 відсотків.**

Загалом у 8 областях, де проведено аудит, **неефективно використано** у 2018 році **607,0 млн грн** субвенції, що становить **18 відс**. касових видатків (3405,8 млн грн), з них використання коштів з порушеннями законодавства – **265,7 млн грн**, неекономне використання – **63,3 млн грн**, непродуктивне – **135,8 млн грн**, нерезультативне – **142,2 млн гривень**. Обстеженням повноти та якості виконаних робіт на 108 об'єктах (дорогах і мостах) невиконання або неналежне виконання, яке протягом нетривалого часу зумовило значні руйнування та деформації дорожнього покриття, встановлено на **77 об'єктах**, або 71 відс. обстежених.

Зазначене, насамперед, спричинено відсутністю належної координації дій та розпорошенням відповідальності за управління автомобільними дорогами загального користування між трьома центрами ухвалення управлінських рішень: **Міністерством інфраструктури України** (як центральним органом

виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері дорожнього господарства); **Укравтодором** (як центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення); **обласними і Київською міською державними адміністраціями** (як органами, наділеними повноваженнями управляти автомобільними дорогами загального користування місцевого значення).

Не забезпечено підготовки і затвердження Кабінетом Міністрів України визначеного статтею 97 Бюджетного кодексу України порядку та умов надання субвенції, належної передачі автодоріг загального користування місцевого значення зі сфери управління Укравтодору до сфери управління обласних державних адміністрацій, а також готовності останніх до ефективного використання субвенції.

У Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року, затвердженій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р, не встановлено критеріїв щодо визначення пріоритетів розвитку автомобільних доріг загального користування місцевого значення, що створює передумови для суб'єктивного формування, затвердження та погодження переліків об'єктів обласними держадміністраціями і Укравтодором, а також ризики подальшого неефективного витрачання бюджетних коштів.

Відповідальність за вказані недоліки Мінінфраструктури покладає на обласні, Київську міську державні адміністрації та Укравтодор, що суперечить положенням частини першої статті 11 Закону України від 08.09.2005 №2862-IV "Про автомобільні дороги" щодо формування державної політики у сфері дорожнього господарства та забезпечення управління автомобільними дорогами загального користування саме Міністерством.

Встановлено також, що Укравтодором та обласними державними адміністраціями на етапі розподілу субвенції не забезпечено концентрації спрямованих на відновлення доріг коштів на ремонтні роботи.

За ініціативою обласних державних адміністрацій та поданням Укравтодору 8527,6 млн грн, або **більше 74 відс. бюджетних призначень** за КПКВК 3131090, визначених Законом України "Про Державний бюджет України на 2018 рік" як видатки розвитку, шляхом внесення Мінфіном змін до річного розпису бюджету на 2018 рік у межах одного головного розпорядника коштів переведено з капітальних у поточні видатки, що, по суті, **є видатками споживання. Зазначене створює ризики втрати дієвого контролю за коштами субвенції,** адже через відсутність нормативних вимог щодо обов'язковості виготовлення на поточний середній ремонт проектної документації, проведення її експертизи та здійснення авторського нагляду (порівняно із закупівлею робіт з будівництва, реконструкції та капітального ремонту), замовники надають перевагу саме цьому виду ремонту.

У результаті на напрям, який забезпечує розвиток дорожньої мережі, спрямовано незначний обсяг коштів субвенції: на **будівництво та реконструкцію доріг** – лише 163,4 млн грн (або **2 відс.** призначень), **капітальний ремонт** – 2620,4 млн грн (**24 відс.**), натомість на **поточний**

середній ремонт (який дає короткочасний ефект навіть при якісно виконаних роботах), **поточний дрібний ремонт та експлуатаційне утримання доріг**, видатки на які не передбачають збільшення основних фондів, – 4320,9 млн грн (**40 відс**.) та 3721,8 млн грн (**34,3 відсотка**) відповідно.

Загалом недоліки в управлінні субвенцією не дали можливості у 2018 році досягти запланованих і зіставних з рівнем освоєння коштів результативних показників.

Згідно з офіційними відомостями Укравтодору станом на 01.01.2019 відновлено та введено в експлуатацію лише 1140 км автодоріг загального користування місцевого значення (із запланованих 1804 км), 313 погонних метрів мостів (із 689 п. м) та 845,2 тис. м^2 вулиць і доріг комунальної власності (із 2,7 млн м^2).

Основними причинами незадовільного стану автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності в населених пунктах є:

1) безсистемність управління наявними фінансовими ресурсами на центральному та місцевому рівнях (розпорошення та неефективне використання коштів);

2) недостатність бюджетного фінансування і, як наслідок, порушення міжремонтних строків середнього та капітального ремонтів;

3) неякісне виконання будівельно-ремонтних робіт (проведення робіт переважно в осінньо-зимовий період, неякісні асфальтобетонні суміші, незабезпеченість спеціалізованою технікою та неналежне здійснення технічного нагляду);

4) неефективність заходів щодо упередження перевезення автодорогами загального користування місцевого значення вантажів понад встановлені вагові нормативи;

5) невжиття заходів щодо розвантаження автодоріг за рахунок розвитку інших видів транспорту, насамперед річкового і залізничного.

За результатами аудиту надано рекомендації Кабінетові Міністрів України, Міністерству інфраструктури України, Міністерству внутрішніх справ України, Державному агентству автомобільних доріг України та окремим обласним державним адміністраціям. Про встановлені факти, які мають ознаки кримінальних правопорушень, повідомлено Генеральну прокуратуру України та Національне антикорупційне бюро України.

Про результати аудиту поінформовано Комітет Верховної Ради України з питань бюджету, Комітет Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та Комітет Верховної Ради України з питань транспорту.

Додаток: на 107 арк.

З повагою

Голова **В. В. Пацкан**